

Blijven wij van zorg verzekerd

Ledenvergadering ABVAKABO FNV

Ogterop 27 april 2009

Henk Elzing

Blijven wij van zorg verzekerd

- ▶ Zijn we nu van zorg verzekerd
- ▶ Willen we van zorg verzekerd blijven
- ▶ Moeten we van zorg verzekerd blijven
- ▶ Kunnen we van zorg verzekerd blijven

Blijven Wij van zorg verzekerd

- ▶ Is er sprake van een uniforme éénduidige zorgvraag?
- ▶ Wat zijn de verschillen
- ▶ Mannen en vrouwen

Blijven wij van zorg verzekerd

- ▶ Waar hebben we het over als het over zorg gaat.
- ▶ Cure en care
- ▶ Zorgverzekeringswet, awbz, wmo, pgb
- ▶ Zelfzorg, mantelzorg, vrijwilligershulp en professionele zorg

Blijven wij van zorg verzekerd

- ▶ Blijft er een garantie op zorg die wij niet zelf hoeven te regelen.
- ▶ Blijven de verzekeringspakketten zoals ze nu zijn

Cijfers en feiten

- ▶ Vergrijzing, de feiten
- ▶ Vergrijzing in cijfers
- ▶ Gemiddelde leeftijden
- ▶ Relatie vergrijzing en zorg
- ▶ Ontwikkelingen in de thuiszorg
- ▶ Inzet voor nieuw beleid

Vergrijzing, cijfers en feiten

- ▶ 1970: 10% van de bevolking 65+
- ▶ 2004: ruim 14% is ouder dan 65 jaar.
- ▶ 2040: bijna 25% is 65 jaar of ouder.
- ▶ Dubbele vergrijzing speelt daarbij een belangrijke rol:
- ▶ Aantal 80 plussers is in de afgelopen 50 jaar verdubbeld tot 3,5% en zal in de komende 35 jaar nog eens verdubbelen naar 7%

Vergrijzing in cijfers

- ▶ 1999: 2,15 miljoen Nederlanders ouder dan 65 jaar.
- ▶ Tussen 1999 en 2004 groei totale bevolking 3%.... De groep 65+ groeide met 6 %
- ▶ Groep mannen 65+ groeide met 10%; vrouwen met 4%.
- ▶ Sterkste groei in groep 80 – 85 jaar.

Om even een beeld te krijgen.....

- ▶ In 2004 werden mannen gemiddeld 73,5 jaar en vrouwen gemiddeld 75,5 jaar.
- ▶ In verpleeghuizen is de gemiddelde leeftijd van cliënten 82,3 jaar.
- ▶ In verzorgingshuizen is dat 85,4 jaar.
- ▶ Ruim 75% van alle cliënten van verpleeg- en verzorgingshuizen is vrouw.

Relatie vergrijzing en zorg

	<u>1999</u>	<u>2004</u>	<u>groei</u>
➤ Verpleeghuizen	51500	56100	9%
➤ Verzorgingsh.	106300	98800	- 7%
➤ Thuiszorg	380900	499700	31%
➤ Opvallend: Stijging thuiszorgconsumptie vrijwel geheel veroorzaakt door toegenomen zorgvraag vrouwen.			
➤ Thuiszorg 65+ mannen 13% vrouwen 27%			

Ontwikkelingen in de zorg

- ▶ Alleenstaande ouderen doen vaker een beroep op zorg.
- ▶ Alleenstaande vrouwen doen vaker een beroep op zorg dan alleenstaande mannen.
(42% versus 32%)
- ▶ 60% van alle vrouwen 65+ is alleenstaand tegen 25% van alle mannen.

Terug naar het thema

- ▶ De vraag of wij van zorg verzekerd blijven is niet zo makkelijk te beantwoorden:
- ▶ Hoe ontwikkelt zich de zorgvraag
- ▶ Hoe ontwikkelen zich de kosten
- ▶ Hoe ontwikkelt zich de bereidheid om de kosten te (blijven) betalen

Kostenontwikkeling

- ▶ Binnen de cure:
  1. dure medicijnen.
  2. kosten medisch specialisten.
  3. kosten geavanceerde apparatuur.
- ▶ Binnen de care:
  1. toename hulpvraag door vergrijzing.
  2. Explosieve stijging kosten jeugdzorg.

Hoe staan ouderen tegenover zorg

- ▶ Maatschappelijk adagium: "Ouderen willen zolang mogelijk zelfstandig in hun eigen omgeving blijven wonen en zorg ontvangen"
- ▶ Maar dat ligt toch net iets genuanceerder.

De zorgvraag gezien vanuit beleving

Vitaliteit

Zelfverzekerd, passie, ontplooiën, vernieuwen, groeien, presteren, succes, uitblinken, uitdaging, risico, ambitie

Extravert

Enthousiast, sportief, creatief

Harmonie

Plezier, genieten, verwennen, harmonie, gelijkheid, evenwichtigheid, vriendschap, gezelligheid, ontmoeten, erbij horen, sociaal contact, verbondenheid.

Ego

Eigenzinnig, expressief, sterk karakter, ongebonden, vrij, onafhankelijk

Groep

Netheid, fatsoen, normen, betrokken, hulpvaardig, solidair

Controle

Erkenning, prestige, controle, avontuurlijk, heldendom, rebels, status, aanzien, macht, rationaliteit, efficiëntie, perfectie

Introvert

Onopvallend, buitenstaander, teruggetrokken

Bescherming

Warmte, intimiteit, liefde en geluk, privacy, rust, ontspanning, zekerheid, geborgenheid, veiligheid, volgzaam, respect hebben, verdraagzaam

PGB. Verleden, heden, toekomst

- ▶ 1994 PGB geïntroduceerd door .....
- ▶ Thuiszorg, verstandelijk gehandicaptenzorg, verpleging en verzorging, wmo. →
- ▶ Filosofie: stimuleren vraagsturing, bevorderen zelfstandigheid zorgvragers en ontwikkeling nieuwe creatieve zorgvormen.
- ▶ Succes: jonge verstandelijk gehandicapten (thomashuizen)
- ▶ Mislukking: misbruik, onder meer door bemiddelaars. (fraudegevoelig)
- ▶ Kosten PGB lager dan vergelijkbare zorg in natura
- ▶ Omzet PGB tussen 2005 en 2008 verdubbeld. Percentage van totale zorgkosten AWBZ nog steeds betrekkelijk klein.
- ▶ Toekomst? De filosofie achter de PGB blijft actueel, de administratieve lasten mogen niet stijgen, de controle op PGB gebruik moet beter.

Trends in wonen, zorg en welzijn

- ▶ Kostenbeheersing door aanscherpen indicatienormen.
- ▶ Nadruk op preventie, ondermeer door aandacht voor 'oude waarden' als stimulering gemeenschapszin, buurtontwikkeling, ondersteuning mantelzorg en ontwikkeling vrijwilligersinzet. WMO
- ▶ Kostennormering onder meer door invoering ZZP binnen de AWBZ.
- ▶ Marktwerking zet niet echt door.
- ▶ Steeds meer overheveling van zorgfuncties naar gemeenten.
- ▶ Grote problemen bij sommige ziekenhuizen en (vooral) grote uit de AWBZ gefinancierde zorgorganisaties.
- ▶ Nieuwe locale concepten voor wonen, welzijn en zorg.
- ▶ Veel behoefte aan vormen van zelfstandig wonen met zorg op afroep.
- ▶ Integrale werking WMO kan nog meer gestimuleerd worden.
- ▶ Welzijnsorganisaties worden steeds belangrijker.

Tenslotte.....de economische malaise

- ▶ Vooralsnog geen aantasting werkgelegenheid, mogelijk wel van de arbeidsvoorwaarden.
- ▶ Temporisering investeringen in vastgoed, ondermeer door terughoudendheid banken.
- ▶ Voor de langere termijn zullen de kosten van de zorg veel politieke en maatschappelijke aandacht krijgen.
(ontgroening > < vergrijzing)

▶ Vragen.....

